

Patiëntenvoorlichting

Vrijheidsbeperkende interventies

Waarom deze folder?

Uw partner, familielid, vriend of kennis is in ons ziekenhuis opgenomen. Een van de verpleegkundigen of de arts heeft u zojuist uitleg gegeven over de vrijheidsbeperkende interventies die worden genomen ten aanzien van uw naaste. De interventies zijn maatregelen, die zich richten op beperking van de bewegingsvrijheid. In deze folder kunt u de uitleg nog eens rustig nalezen. Mocht u nog vragen hebben over dit onderwerp, dan kunt u altijd contact opnemen met een van de verpleegkundigen of de arts van de verpleegafdeling.

Waarom vrijheidsbeperkende interventies?

Het kan voorkomen dat een patiënt tijdens zijn verblijf in het ziekenhuis in de war raakt. Soms kan het gedrag zodanig zijn dat hij in een gevaarlijke en risicovolle situatie terechtkomt. Zo kan de patiënt bijvoorbeeld onrustig zijn, hierdoor uit zijn bed vallen en zich blesseren. De verpleegkundige of de arts heeft u geïnformeerd over de risicovolle situatie(s) waarin uw naaste kan belanden. Om uw naaste tegen deze gevaarlijke situatie te beschermen zijn soms vrijheidsbeperkende interventies noodzakelijk.

Toestemming

Sommige zaken zijn bij wet geregeld. Zo heeft iedere patiënt in principe recht op bewegingsvrijheid. Wanneer dit noodzakelijk is voor de veiligheid van de patiënt (of anderen) kan de arts echter besluiten vrijheidsbeperkende interventies in te zetten. De behandelend arts of de verpleegkundige is verplicht de patiënt en zijn naaste voldoende te informeren over alle onderdelen van de behandeling, dus ook over de vrijheidsbeperkende interventies. Deze informatieplicht is vastgelegd in de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). Ook is vastgelegd dat de patiënt toestemming moet geven voor de behandeling.

Wilsonbekwaam

Soms kan de patiënt niet zelf bepalen of hij het met de vrijheidsbeperkende maatregel eens is. Dit heet gehele of gedeeltelijke wilsonbekwaamheid. Wanneer de arts dit uitdrukkelijk vaststelt, mag een wettelijk vertegenwoordiger (vaak iemand van de familie) toestemming geven. Als de vertegenwoordiger geen toestemming verleent, kan de arts toch bepalen de vrijheidsbeperkende maatregel uit te voeren als hij kan aantonen dat het echt noodzakelijk is.

Onverwachte situatie

Soms dient de noodzaak van gebruik van vrijheidsbeperkende interventies zich onverwacht aan, bijvoorbeeld midden in de nacht. Wanneer een patiënt zo verward, boos of angstig is, kan overleg onmogelijk zijn. Om gevaarlijke situaties te voorkomen, zijn verpleegkundigen op dat moment genoodzaakt vrijheidsbeperkende interventies toe te passen. Naderhand wordt in overleg met de arts besloten of het handhaven van de vrijheidsbeperkende interventies nodig is. De familie/naasten worden hiervan op de hoogte gesteld.

Noordwest-richtlijnen

Noordwest Ziekenhuisgroep hanteert richtlijnen waaraan de verpleegkundigen en artsen zich moeten houden bij een situatie waarin de patiënt in aanmerking komt voor vrijheidsbeperkende interventies. Bepaald is wanneer, hoe en welke interventies mogen worden toegepast in Noordwest Ziekenhuisgroep. Is er bijvoorbeeld sprake van direct gevaar voor letsel, dan start de acute procedure en past de verpleegkundige vrijheidsbeperkende interventies toe volgens de Noordwest-richtlijnen. Daarna moet de verpleegkundige de interventies direct melden aan de arts. Hierna volgt er overleg en beoordeelt de arts de toegepaste vrijheidsbeperkende maatregel. De behandelend arts kan een psychiatrisch verpleegkundige of psychiater in medebehandeling vragen. Alle genomen maatregelen worden geregistreerd in het medisch- en verpleegkundig dossier.

Wat houden de interventies in?

De vrijheidsbeperkende interventies richten zich alleen op beperking van de bewegingsvrijheid, zoals de beddekken omhoog, een blad op rolstoel of de patiënt fixeren (= vastbinden) in bed en/of stoel. Naast deze vrijheidsbeperkende interventies kunnen ook medicijnen worden gegeven. De arts of verpleegkundige heeft met u besproken welke maatregel voor uw naaste de meeste bescherming biedt. Soms kan ook worden gekozen voor meerdere interventies. Aangezien het voor de patiënt en zijn naaste ingrijpende gebeurtenissen zijn, kiest de arts/verpleegkundige altijd voor de minst zware maatregel.

Risico's en wat u kunt doen

Beschermende interventies kunnen risico's met zich meebrengen, zoals toename van onrust en verwondingen doordat de patiënt zich van de maatregel wil ontdoen. Soms kan uw aanwezigheid als naaste een positief effect hebben, waardoor de fixatie tijdens het bezoek tijdelijk kan worden opgeheven. Wanneer u weggaat wilt u dit dan wel melden aan de dienstdoende verpleegkundige? Verder is het voor de verpleging belangrijk dat u aangeeft hoe uw naaste op de maatregelen reageert. U herkent sommige reacties mogelijk eerder.

Uw vragen

Mocht u behoefte hebben aan een gesprek over de vrijheidsbeperkende interventies kunt u altijd contact opnemen met een van de verpleegkundigen van de verpleegafdeling of de arts.